

Nr 101

Av herr **Anderson, Carl Albert, m. fl.**, om en *personlig laboratorisbefattning åt docenten Bertil Björklund i immunologi.*

Som bekant erhöll docent Bertil Björklund under föregående år det största forskningsanslag, som ur amerikanska fonder hitintills lämnats någon svensk vetenskapsman. Beloppet uppgick till inte mindre än 1,3 miljoner kronor och måste betraktas som ett uttryck för den internationella uppmärksamhet och det vidsträckta erkännande vederbörande rönt för banbrytande insatser inom cancerimmunologien. Vid sina undersökningar på detta område har nämligen docent Björklund som den förste i världen påvisat, hur cancerceller har en från normala celler avvikande immunologisk struktur och hur de kan oskadliggöras av för normal vävnad oskadliga immunbiologiska preparat.

Många och svåra sjukdomar beror på störningar i vad som kallas den immunologiska processen. I de flesta fall förmår kroppen att själv genom en immunitetsreaktion skapa sitt skydd mot främmande mikroorganismer eller organiska substanser. Från denna normala process finns emellertid avvikelser; dels kan människor utsättas för rubbningar i den skyddsmekanism, som bygger upp immuniteten, dels kan också, om disposition härför föreligger, själva skyddsreaktionen bli till skada i stället för till nytta. Till de sjukdomar, som har sådana orsaker, hör allergierna och således också astman. Forskningarna inom detta område pågår emellertid världen över och mycket starka skäl talar för att man härigenom skall lära känna orsakerna till och botemedlen för sådana folksjukdomar som multipel skleros och olika slags reumatiska åkommor.

Det bör vidare framhållas, att immunitetsreaktioner kan orsaka komplikationer vid blodöverföring liksom i samband med graviditet samt att de alltjämt skapar ett ännu ej övervunnet hinder mot transplantation av livsviktiga organ. Allt detta tarvar en intensifierad men löftesrik forskning.

Om immunologien som vetenskap således å ena sidan är upptagen av att klarlägga de processer, som leder till uppkomsten av immunitet samt orsakerna till rubbningar i dessa, så söker den samtidigt lämna anvisningar om hur immunitetsreaktionerna kan användas i folkhälsans tjänst. Här räcker det att erinra om de vaccin, vilka skapats mot sjukdomar som stelkramp, difteri, kikhosta och polio. Särskilt betydelsefullt är detta i fråga om virussjukdomarna, som endast kan bekämpas genom förebyggande åtgärder.

På detta arbetsområde av immunologien kvarstår en rad olösta arbets-

uppgifter. Till det man nu söker skapa hör vaccin mot mässling, röda hund och gulsot, men därtill kommer att under senare år ett nytt och ytterst betydelsefullt arbetsfält öppnats. Det har nämligen blivit alltmer uppenbart, att sjukdomar som cancer och leukemi förorsakas av virus och därför ligger påverkbara för immunbiologisk bekämpning.

Som ovan nämnts är det just på sistnämnda område som docent Bertil Björklund gjort en banbrytande insats. Sin forskning har han hittills bedrivit under tjänstledighet från en med undervisning icke förenad laboratorstjänst (Ae 26) vid statens bakteriologiska laboratorium och dess epidemiologiska avdelning. En rad starka skäl talar emellertid för att man på ett mer permanent sätt bör knyta docent Björklund till svensk medicinsk forskning och utbildningsverksamhet.

Immunologien, vars betydelse för samhället här i korthet har belysts och genom vilken nu öppnas nya vägar för forskning kring flera av de stora folksjukdomarna, är inte självständigt representerad vid våra medicinska läroanstalter. Detta är en uppenbar och omvittnad brist ur forskningssynpunkt men medför därjämte att endast mycket begränsad undervisning kan bedrivas på detta för vår folkhälsa allt viktigare område.

Under hänvisning till ovan anförda skäl hemställs,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala sig för att åt docent Bertil Björklund inrättas en personlig laboratorbefattning i immunologi.

Stockholm den 25 januari 1960

Carl Albert Anderson

David Ollén

Rolf Kaijser
